

ΥΓΕΙΑ

Επένδυση στο φάρμακο και τη φαρμακευτική καινοτομία

Η φαρμακευτική βιομηχανία εισέρχεται σε μια νέα εποχή χάρη στην πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας. Όπως ανέφερε και ο Αλβέρτος Μπουρλά στην συνάντηση που είχαν οι CEOs των μεγαλύτερων διεθνών φαρμακευτικών επιχειρήσεων με τον Πρωθυπουργό (Απρίλιος 2024), βρισκόμαστε στην εποχή της Φαρμακευτικής Αναγέννησης. Πράγματι πρωτοποριακές κυτταρικές και γονιδιακές θεραπείες γίνονται όλο και περισσότερο διαθέσιμες, δίνοντας νέα ελπίδα στους ασθενείς. Φιλοδοξία και αποστολή της φαρμακοβιομηχανίας είναι η μετατροπή της θεμελιώδους έρευνας σε καινοτόμες και προσβάσιμες θεραπείες για όλους. Όμως, ο φαρμακευτικός κλάδος, ένας από τους σημαντικότερους πυλώνες του συστήματος υγείας και της οικονομικής ανάπτυξης, σήμερα βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Η Ευρώπη είναι αντιμέτωπη με έντονες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, η γήρανση του πληθυσμού και η απομάκρυνση της Έρευνας και Ανάπτυξης (Ε&Α) από την ΕΕ προς τις ΗΠΑ και την Ασία. Μεταξύ 2002 και 2022, το επενδυτικό χάσμα σε Ε&Α μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής αυξήθηκε από €2 δισ. σε €25 δισ., ενώ σήμερα μόνο το 22% των παγκοσμίως παραγόμενων νέων θεραπειών παράγονται στην Ευρώπη.

Στη χώρα μας η φαρμακοβιομηχανία αποτελεί έναν από τους πιο δυναμικούς κλάδους της εθνικής οικονομίας, με σημαντική συμβολή στο σύστημα υγείας, τους ασθενείς και τη συνολική οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), το οικονομικό αποτύπωμα του κλάδου του φαρμάκου το 2022 ανήλθε σε €6,5 δισ. (3,2% του ΑΕΠ). Για κάθε €1 προστιθέμενης αξίας

ΓΝΩΜΗ
Του **Μιχάλη Χειμώνα**

που παράγουν οι φαρμακευτικές εταιρείες, δημιουργούνται συνολικά €2,3 στην εθνική οικονομία. Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά του κλάδου υπολογίζεται σε 118,9 χιλιάδες θέσεις εργασίας (2,9% της συνολικής απασχόλησης), με κάθε θέση στον κλάδο να υποστηρίζει 3,4 θέσεις πλήρους απασχόλησης συνολικά στην οικονομία. Τέλος, η επίδραση στα φορολογικά έσοδα από τη δραστηριότητα του κλάδου φαρμάκου εκτιμάται σε €1,8 δισ., υπογραμμίζοντας την καθοριστική συμβολή του στα δημόσια οικονομικά της χώρας.

Παρά τη σημαντική συμβολή του φαρμακευτικού κλάδου σε μια καλύτερη δημόσια υγεία, η περαιτέρω ανάπτυξη του αλλά και η βιωσιμότητά του στη χώρα μας, κινδυνεύει. Η υποχρηματοδότηση της φαρμακευτικής δαπάνης, αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και των μνημονίων, και οι συνθήκες που η Πολιτεία έχει επιτρέψει να διαμορφωθούν στον χώρο του φαρμάκου, έχουν φέρει τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις σε οριακό σημείο, διακυβεύοντας την πρόσβαση των ελλήνων ασθενών σε υπάρχουσες, αλλά κυρίως σε μελλοντικές καινοτόμες θεραπείες. Μάλιστα από το 2022 και μετά το πρόβλημα έχει ενταθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παρατηρούμε το μοναδικό φαινόμενο στα ευρωπαϊκά χρονικά όπου η κρατική χρηματοδότηση υπολείπεται των υποχρε-

ωτικών επιστροφών της φαρμακοβιομηχανίας. Φαίνεται λοιπόν ξεκάθαρα πως στην Ελλάδα τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του φαρμακευτικού κλάδου, δεν αναγνωρίζεται η αξία της καινοτομίας και διακυβεύεται η εισαγωγή καινοτόμων φαρμάκων για απειλητικές για τη ζωή ασθένειες. Ηδη τα μηνύματα που έρχονται από αρκετές εταιρείες μέλη μας είναι πως δεν προτίθενται να φέρουν στη χώρα αρκετά νέα φάρμακα, τουλάχιστον στο ορατό μέλλον. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη μελέτη της IQVIA, λιγότερη φαρμακευτική καινοτομία φτάνει στους έλληνες ασθενείς. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2020-2023, μόνο 1 στα 5 νέα φάρμακα που εγκρίθηκαν κεντρικά στην Ευρώπη και θα μπορούσαν να έρθουν στην Ελλάδα, έχουν τελικά φθάσει στη χώρα μας μέχρι τώρα.

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του φαρμακευτικού κλάδου και του συστήματος υγείας είναι καταλυτικής σημασίας για τους έλληνες ασθενείς, για να μπορούν να απολαμβάνουν όλα αυτά που η επιστήμη και η καινοτομία φέρνει και θα φέρει τα επόμενα χρόνια. Η επανεξέταση του δημόσιου προϋπολογισμού για το φάρμακο και η επαρκής χρηματοδότηση με βάση τις πραγματικές ανάγκες των ελλήνων ασθενών θα διασφαλίσουν ευελπιστούμε την έγκαιρη και καθολική πρόσβασή τους στις νέες, καινοτόμες, αλλά και στις καθιερωμένες θεραπείες.

Το ζητούμενο είναι η διαμόρφωση μιας βιώσιμης εθνικής φαρμακευτικής πολιτικής, με επίκεντρο τον ασθενή, με στόχο την καλή Δημόσια Υγεία και με συμβολή στην Εθνική Οικονομία. Επένδυση στην καινοτομία και το φάρμακο σημαίνει επένδυση στο μέλλον της κοινωνίας μας.

Ο ΣΦΕΕ έχει καταθέσει ρεαλιστικές προτάσεις, που επικεντρώνονται σε τρεις κύριους άξονες:

1 Επένδυση στο φάρμακο: Η Ελλάδα χρειάζεται να αυξήσει τη δημόσια χρηματοδότηση για το φάρμακο, κυρίως μετά το 2025, όπως κάνουν και άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

2 Ταυτόχρονα, αποδοτική διαχείριση των πόρων στην υγεία και εξορθολογισμός της δαπάνης μέσω ψηφιακών εργαλείων και διαφάνειας: Όσο και αν αυξηθεί η χρηματοδότηση, όμως, το πρόβλημα θα παραμείνει άλυτο εάν δεν συνδυαστεί με εξορθολογισμό της ζήτησης και πλήρη εφαρμογή ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων, όπως δημιουργία και επέκταση θεραπευτικών πρωτοκόλλων και μητρώων ασθενών και χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη βελτίωση των ελέγχων και την αύξηση της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων.

3 Ενίσχυση κινήτρων για επενδύσεις σε Έρευνα & Ανάπτυξη: Η Πολιτεία πρέπει να θεσπίσει επιπλέον κίνητρα για την Έρευνα & Ανάπτυξη για να προσελκύσει η χώρα μας περισσότερες επενδύσεις σε κλινικές μελέτες, οι οποίες έχουν σημαντικότατα οφέλη για τους ασθενείς που συμμετέχουν σε αυτές, το σύστημα υγείας και την οικονομία.

Κλείνοντας το 2024 και ενόψει της νέας χρονιάς, ευελπιστούμε ότι θα εισακουστούμε από την Πολιτεία και θα ενταθούν οι προσπάθειες για μια βιώσιμη εθνική φαρμακευτική πολιτική, με επένδυση στο φάρμακο και τη φαρμακευτική καινοτομία. Είναι ζητούμενο οι έλληνες πολίτες να έχουν πρόσβαση σε όλα όσα η επιστήμη μπορεί να προσφέρει, τη στιγμή που τα χρειάζονται.

Ο κ. **Μιχάλης Χειμώνας** είναι γενικός διευθυντής του ΣΦΕΕ.

Οι έλληνες ασθενείς πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλα όσα η επιστήμη μπορεί να προσφέρει